

РОЗДІЛ 3
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ
ЛІНГВІСТИЧНОГО ІНШОМОВНОГО ДИСКУРСУ

МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ ТА ВНУТРІШНЬОГО
КОНФЛІКТУ У РОМАНІ КОЛІН ГУВЕР «БЕЗ МЕРІТ»

Юлія БАГІНСЬКА

здобувачка середньої освіти 10 класу
Рівненського обласного ліцею Рівненської обласної ради

Наукові керівники:

Вікторія ЛАНКІНА

керівник гуртка англійської мови
Рівненської Малої академії наук учнівської молоді

Ірина НОСАЛЬЧУК

вчитель англійської мови Рівненського обласного ліцею
Рівненської обласної ради

Емоційне наповнення та внутрішній конфлікт є визначальними чинниками художньої прози, що забезпечують глибину розкриття характерів і психологізм тексту. У романі Колін Гувер «Без Меріт» ці аспекти реалізуються через образ головної героїні, чий внутрішній стан маркований почуттями ізоляції та соціальної дезадаптації. Авторка застосовує комплекс лінгвальних засобів — від емоційно експресивної лексики до специфічних синтаксичних структур та символізму, — щоб відтворити динаміку моральних дилем персонажа. Аналіз цих засобів дозволяє простежити трансформацію внутрішнього конфлікту у виразний емоційний портрет, що безпосередньо впливає на рецепцію твору та сприяє глибокому осмисленню психологічної природи людських переживань у сучасному літературному дискурсі

"Слово володіє не тільки предметно-логічним змістом, а й наділене емоційним та експресивним значенням, за допомогою якого людина виражає свої емоції, хвилювання, почуття" [12, с.79].

Метою дослідження є виявлення та аналіз мовних засобів вираження емоцій і внутрішнього конфлікту в романі Колін Гувер «Без Меріт», а також визначення їхньої ролі у розкритті внутрішнього світу персонажів і створенні емоційного впливу на читача.

Актуальність дослідження зумовлена важливою роллю емоцій та внутрішніх конфліктів у художній літературі, які сприяють формуванню глибокого зв'язку між текстом і читачем. Література є ефективним засобом осмислення людських почуттів, взаємин і моральних виборів.

Роман Колін Гувер «Без Меріт» є актуальним об'єктом аналізу, оскільки порушує проблеми сімейних конфліктів, ізоляції та пошуку себе, значущі для сучасного суспільства. Завдяки використанню мовних засобів авторка створює виразний емоційний образ головної героїні.

Для досягнення поставленої мети в роботі передбачено виконання таких завдань: з'ясувати поняття емоцій у художній літературі та визначити їхні основні функції; охарактеризувати мовні засоби вираження емоцій у художньому тексті; розкрити поняття внутрішнього конфлікту та способи його вираження в літературі; проаналізувати мовні засоби вираження емоцій і внутрішнього конфлікту головної героїні роману «Без Меріт»; дослідити емоційний допомислюється стан і внутрішній конфлікт головної героїні; проаналізувати мовні засоби вираження емоцій та конфліктності другорядних персонажів; визначити роль емоційно забарвленої лексики й синтаксичних засобів у відтворенні напруженості сімейних стосунків у романі.

Об'єктом дослідження слугував роман Колін Гувер «Без Меріт» як художній текст сучасної англійської літератури.

У ході роботи було з'ясовано, що емоційна домінанта твору формується на кількох рівнях. На лексичному рівні ми спостерігаємо переважання слів із негативною конотацією та афективної лексики, як-от «sad», «regret», «disconnected», що маркують стан депресії та відчуження головної героїні.

Особливу увагу приділено синтаксичним засобам: використанню парцеляції, еліпсису та риторичних запитань. Такі структури, як «Sometimes you get lucky. But not always», не лише передають фрагментарність мислення підлітка, а й створюють високий рівень психологічної напруги для читача.

Крім того, аналіз комунікативної поведінки другорядних персонажів дозволив встановити, що внутрішній конфлікт Меріт каталізується деструктивним сімейним дискурсом. Мовлення батька, мачухи та сиблінгів базується на стратегіях конфронтації, вербальної агресії та сарказму.

Кількісний аналіз підтверджує переважання конфліктних тактик над кооперативними у сімейних діалогах, що підкреслює атмосферу комунікативної ізоляції.

Таким чином, через синтез лексико-стилістичних прийомів та символіки Колін Гувер вдається реконструювати глибокий емоційний портрет особистості в кризовому стані, що робить цей роман репрезентативним зразком суцільного художнього відображення психології сучасного підлітка». У ході дослідження встановлено, що мовлення персонажів серіалу функціонує в межах художнього, розмовного та мультимодального дискурсу, що формує складне комунікативне середовище.

ЛІТЕРАТУРА

1. Березовська-Савчук Н. А. Синтаксичні засоби вираження емоції "смуток" (на матеріалі лірики Ліни Костенко). Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. 2017. Вип. 16. С. 270-280.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
3. Железнова О. С. Лексико-синтаксичні засоби вираження емоцій в англомовній художній літературі (на матеріалі творчості Дж. Остін). Кваліфікаційна робота магістра спеціальності 035 «Філологія». Науковий керівник Ю. А. Зацний. Запоріжжя: ЗНУ, 2021. 51 с.
4. Мовчан Л. Л. Українські фразеологізми як засіб експлікації внутрішнього світу людини. Дипломна робота. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2006. 92 с.
5. Торговець Ю. І. Метафора як засіб емоційної аргументації у текстах сучасного американського соціально-політичного есе. Київський університет імені Бориса Грінченка. 2022. С. 54–58.
6. Чайковська Є. Ю. Емотивність і експресивність у мовному дискурсі. Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи. 2012. С. 280–286.
7. Кузенко Г. М. Мовні засоби вираження емотивності. Наукові записки НаУКМА. 2000. Т. 18: Філологічні науки. С. 76–83. Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/9836> (дата звернення: 03.11.2025).